YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO

11 päivänä heinäkuuta 1996 *

Asiassa C-44/95,

jonka House of Lords (Yhdistynyt kuningaskunta) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Regina

vastaan

Secretary of State for the Environment,

ex parte: **Royal Society for the Protection of Birds,**

muuna asianosaisena: **Port of Sheerness Ltd,**

ennakkoratkaisun luonnonvaraisten lintujen suojelusta 2 päivänä huhtikuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 79/409/ETY (EYVL L 103, s. 1) 2 ja 4 artiklan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet ja G. Hirsch, tuomarit G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann (esittelevä tuomari), J. L. Murray, P. Jann ja M. Wathelet,

julkisasiamies: N. Fennelly,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Royal Society for the Protection of Birds, edustajanaan R. Gordon, QC, ja solicitor R. Buxton,

— Port of Sheerness Ltd, edustajinaan S. Isaacs, QC, ja barrister C. Lewis, solicitor C. Holmen valtuuttamina,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään Assistant Treasury Solicitor J. E. Collins, avustajinaan barrister S. Richards ja barrister A. Lindsay,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston apulaisosastopäällikkö C. de Salins ja oikeudellisen osaston ulkoasiainsihteeri J.-L. Falconi,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet C. O'Reilly ja M. van der Woude,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Royal Society for the Protection of Birdsin, edustajinaan R. Gordon ja R. Buxton; Port of Sheerness Ltd:n, edustajanaan S. Isaacs; Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen, asiamiehinään J. E. Collins, S. Richards ja A. Lindsay;

Ranskan hallituksen, asiamiehenään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston apulaisulkoasiainsihteeri R. Nadal; ja Euroopan yhteisöjen komission, asiamiehenään C. O'Reilly, esittämät suulliset huomautukset 7.2.1996 pidetyssä istunnossa,

kuultuaan julkisasiamiehen 21.3.1996 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 House of Lords on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 9.2.1995 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 24.2.1995, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kaksi ennakkoratkaisukysymystä luonnonvaraisten lintujen suojelusta 2 päivänä huhtikuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 79/409/ETY (EYVL L 103, s. 1, jäljempänä lintudirektiivi) 2 ja 4 artiklan tulkinnasta.

2 Kysymykset ovat tulleet esiin oikeudenkäynnissä, jossa kantajana on lintujensuojeluyhdistys Royal Society for the Protection of Birds (jäljempänä RSPB) ja vastaajana Secretary of State for the Environment (ympäristöministeri, jäljempänä ministeri) ja joka koskee päätöstä, jolla on osoitettu erityissuojelualue luonnonvaraisten lintujen suojelemiseksi.

3 Lintudirektiivin soveltamisalaan kuuluvat kaikki luonnonvaraiset lintulajit, joiden luontaisena elinympäristönä on jäsenvaltioiden Eurooppaan kuuluva alue, johon perustamissopimusta sovelletaan, ja sen 2 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet näiden lintulajien kantojen ylläpitämiseksi sellaisella tasolla, joka vastaa erityisesti ekologisia, tieteellisiä ja sivistyksellisiä vaatimuksia ottaen huomioon taloudelliset ja virkistykseen liittyvät vaatimukset, taikka näiden kantojen mukauttamiseksi tähän tasoon.

4 Lintudirektiivin 3 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on 2 artiklassa mainitut vaatimukset huomioon ottaen toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet suojeltujen lintulajien elinympäristöjen riittävän moninaisuuden ja laajuuden säilyttämiseksi, ylläpitämiseksi tai palauttamiseksi ennalleen, esimerkiksi osoittamalla suojelualueita.

5 Direktiivin 4 artiklan 1 kohdan mukaan liitteessä I mainittujen lajien elinympäristöjä on suojeltava erityistoimin, jotta varmistetaan lajien eloonjääminen ja lisääntyminen niiden levinneisyysalueella. Jäsenvaltioiden on osoitettava erityissuojelualueiksi erityisesti näiden lajien suojelemiseen lukumäärältään ja kooltaan sopivimmat alueet sillä maantieteellisellä vesi- ja maa-alueella, johon lintudirektiiviä sovelletaan.

6 Direktiivin 4 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa: "Jäsenvaltioiden on toteutettava vastaavat toimenpiteet sellaisten säännöllisesti esiintyvien muuttavien lajien osalta, joita ei luetella liitteessä I, ottaen huomioon niiden suojelun tarve sillä maantieteellisellä vesi- ja maa-alueella, johon tätä direktiiviä sovelletaan, kun kyseessä ovat niiden muuttoreittien varrella sijaitsevat pesimä-, sulkasato- ja talvehtimisalueet ja levähdyspaikat. Tämän vuoksi jäsenvaltioiden on kiinnitettävä erityistä huomiota kosteikkojen ja erityisesti kansainvälisesti merkittävien kosteikkojen suojeluun."

7 Lopuksi 4 artiklan 4 kohdan mukaan "jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuilla suojelualueilla elinympäristöjen

pilaantumisen tai huonontumisen sekä lintuihin vaikuttavien häiriöiden estämiseksi, jos häiriöt vaikuttaisivat merkittävästi tämän artiklan tavoitteisiin. Jäsenvaltioiden on myös näiden suojelualueiden ulkopuolella pyrittävä estämään elinympäristöjen pilaantuminen ja huonontuminen".

8 Luonnollisten elinympäristöjen ja luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta 21 päivänä toukokuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (EYVL L 206, s. 7, jäljempänä elinympäristödirektiivi), jonka täytäntöönpanolle Yhdistyneessä kuningaskunnassa varattu aika on päättynyt kesäkuussa 1994, 7 artiklassa säädetään, että direktiivin 6 artiklan 2, 3 ja 4 kohdasta aiheutuvat velvoitteet korvaavat lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisestä virkkeestä aiheutuvat velvoitteet, kun on kyse 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti suojeltaviksi luokitelluista alueista tai vastaavasti kyseisen direktiivin 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti tunnustetuista alueista. Elinympäristödirektiivin 6 artiklan 2, 3 ja 4 kohta kuuluvat seuraavasti:

"2. Jäsenvaltioiden on toteutettava erityisten suojelutoimien alueilla tarpeellisia toimenpiteitä luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen heikentymisen sekä niitä lajeja koskevien häiriöiden estämiseksi, joita varten alueet on osoitettu, siinä määrin kuin nämä häiriöt saattaisivat vaikuttaa merkittävästi tämän direktiivin tavoitteisiin.

3. Kaikki suunnitelmat tai hankkeet, jotka eivät liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellisia, mutta saattavat vaikuttaa tähän alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa, on arvioitava asianmukaisesti sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnista tehtyjen johtopäätösten perusteella ja jollei 4 kohdan säännöksistä muuta johdu, toimivaltaiset kansalliset viranomaiset antavat hyväksyntänsä tälle suunnitelmalle tai hankkeelle vasta varmistuttuaan siitä, että suunnitelma tai hanke ei vaikuta kyseisen alueen koskemattomuuteen, ja kuultuaan tarvittaessa kansalaisia.

4. Jos suunnitelma tai hanke on alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnin kielteisestä tuloksesta huolimatta ja vaihtoehtoisten ratkaisujen puuttuessa kuitenkin toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset tai taloudelliset syyt, jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarvittavat korvaavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Natura 2000:n yleinen kokonaisuus säilyy yhtenäisenä. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle toteutetut korvaavat toimenpiteet.

Jos kyseisellä alueella on ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi ja/tai laji, ainoat kysymykseen tulevat näkökohdat ovat sellaisia, jotka liittyvät ihmisen terveyteen tai yleiseen turvallisuuteen tai ensisijaisen tärkeisiin suotuisiin vaikutuksiin ympäristöön taikka, komission lausunnon mukaan, muihin erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottaviin syihin."

9 Yhdistynyt kuningaskunta saattoi direktiivin osaksi kansallista oikeusjärjestystään vasta lokakuussa 1994.

10 Ministeri päätti 15.12.1993, että Medwayn suisto- ja vuorovesialue osoitetaan erityissuojelualueeksi. Samalla hän päätti, että erityissuojelualueeseen ei kuulu noin 22 hehtaarin kokoinen Lappel Bankin alue.

11 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Medwayn suisto- ja vuorovesialue on 4 681 hehtaarin kokoinen Ramsarin yleissopimuksessa tarkoitettu kansainvälisesti merkittävä kosteikkoalue Kentin pohjoisrannikolla. Useat vesilintu- ja kahlaajalajit käyttävät aluetta pesimäalueena ja talvehtimisalueena sekä levähdyspaikkana kevät- ja syysmuuton aikana. Lisäksi alueella on pesiviä avosettejä ja pikkutiiroja, jotka ovat lintudirektiivin liitteessä I mainittuja lajeja.

12 Lappel Bank on vuoroveden ajoittain paljastama liejualue, joka rajoittuu pohjoisessa Sheernessin satamaan ja on Medwayn suisto- ja vuorovesialueen rajojen sisäpuolella. Lappel Bankin alueella on useita koko alueen tärkeistä lintutieteellisistä ominaisuuksista. Vaikkei Lappel Bankin alueella olekaan lintudirektiivin 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja lajeja, siellä on tiettyjä muita lajeja paljon enemmän kuin muualla Medwayn erityissuojelualueella. Lappel Bank on tärkeä osa koko alueen ekosysteemiä, ja tämän vuoroveden ajoittain paljastaman alueen menettäminen johtaisi todennäköisesti siihen, että kahlaajien ja riistalintujen kannat pienenisivät Medwayn suisto- ja vuorovesialueella.

13 Sheernessin satama on nykyisellään Yhdistyneen kuningaskunnan viidenneksi suurin rahtisatama. Se on hyvin menestyvä kaupallinen yritys, joka hyötyy meriliikenteen ja pääasiallisten kansallisten markkinoiden kannalta edullisesta sijainnistaan. Satama on myös tärkeä työllistäjä alueella, jossa on vakavia työttömyysongelmia, ja se on suunnitellut laajentumista siten, että autojen varastointitiloja ja ajoneuvojen sekä hedelmä- ja paperituotteiden jalostukseen tarkoitettuja tiloja laajennettaisiin, jotta satama voisi kilpailla paremmin Manner-Euroopan vastaavia palveluita tarjoavien satamien kanssa. Lappel Bank on kuitenkin ainoa alue, jolle Sheernessin satamaa käytännössä voitaisiin laajentaa.

14 Ministeri päätti jättää Lappel Bankin Medwayn suistoalueen erityissuojelualueen ulkopuolelle siksi, että hän katsoi, että alueen luonnonsuojelullista arvoa tärkeämpää on olla haittaamatta sataman elinkelpoisuutta ja olla estämättä sitä huomattavaa lisäpanosta, jonka sataman laajentaminen Lappel Bankin alueelle antaisi taloudelle paikallisella ja kansallisella tasolla.

15 RSPB nosti Divisional Court, Queen's Bench Divisionissa kanteen tämän ministerin päätöksen kumoamiseksi vedoten siihen, ettei ministerillä ole lintudirektiivin mukaan oikeutta ottaa huomioon taloudellisia vaatimuksia erityissuojelualueen luokittelussa. Divisional Court hylkäsi RSPB:n kanteen. Tämä valitti Court of Appealiin, joka vahvisti alemman tuomioistuimen päätöksen. Tämän jälkeen RSPB haki muutosta House of Lordsissa.

16 Koska kansallinen tuomioistuin ei ollut varma direktiivin tulkinnasta, se päätti lykätä asian käsittelyä ja pyytää yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua seuraaviin kysymyksiin:

"1) Onko jäsenvaltiolla oikeus ottaa huomioon luonnonvaraisten lintujen suojelusta 2 päivänä huhtikuuta 1979 annetun direktiivin 79/409/ETY 2 artiklassa mainitut näkökohdat luokiteltaessa aluetta erityiseksi suojelualueeksi ja/tai määritettäessä tällaisen alueen rajoja tämän direktiivin 4 artiklan 1 ja/tai 2 kohdan mukaisesti?

2) Jos vastaus ensimmäiseen kysymykseen on kieltävä, saako jäsenvaltio silti ottaa huomioon 2 artiklan näkökohdat luokittelumenettelyssä, sikäli kun

a) kyseessä on direktiivissä tarkoitettua ekologista tavoitetta merkittävämpi yleinen etu (soveltamalla arviointiperustetta, jonka yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut 4 artiklan 4 kohdan vaatimuksista poikkeamisesta asiassa 57/89, komissio v. Saksa eli asiassa Leybuchtin penkereet); tai

b) kyseessä ovat sellaiset erittäin tärkeät yleisen edun kannalta pakottavat syyt, jotka voidaan ottaa huomioon luonnollisten elinympäristöjen ja luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta 21 päivänä toukokuuta 1992 annetun direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan perusteella?"

Ensimmäinen kysymys

17 Tällä kysymyksellä kansallinen tuomioistuin haluaa tietää, onko lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohtaa sovellettava siten, että jäsenvaltio saa ottaa huomioon sen 2 artiklassa mainittuja taloudellisia vaatimuksia valitessaan erityissuojelualueita ja määrittäessään niiden rajoja.

18 Aluksi on huomattava, että lintudirektiivin yhdeksännen perustelukappaleen mukaan "elinympäristöjen riittävän moninaisuuden ja laajuuden säilyttäminen, ylläpitäminen tai ennalleen saattaminen on olennaisen tärkeää kaikkien [direktiivissä tarkoitettujen] lintulajien suojelussa; tiettyjen lintujen elinympäristöä on suojeltava erityistoimenpitein lintujen eloonjäämisen ja lisääntymisen varmistamiseksi niiden levinneisyysalueilla; tällaisilla toimenpiteillä on otettava huomioon myös muuttavat lajit".

19 Tätä perustelukappaletta vastaavat säännökset ovat lintudirektiivin 3 ja 4 artiklassa. Niiden osalta yhteisöjen tuomioistuin on todennut asiassa C-355/90, komissio vastaan Espanja (tuomio 2.8.1993, Kok. 1993, s. I-4221, 23 kohta, jäljempänä asia Santoñan vuorovesialue), että 3 artiklassa asetetaan yleisiä velvollisuuksia eli velvollisuus turvata kaikkien direktiivissä tarkoitettujen lintulajien elinympäristöjen riittävä moninaisuus ja laajuus, kun taas 4 artiklassa asetetaan erityisiä velvollisuuksia liitteessä I mainittujen lintulajien osalta ja niiden muuttavien lajien osalta, joita ei ole mainittu tässä liitteessä.

20 Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ja Sheernessin satamayhtiön mukaan lintudirektiivin 4 artiklaa ei voida tarkastella erillään 3 artiklasta. Ne huomauttavat, että 4 artiklassa säädetään 3 artiklassa asetetun yleisen velvollisuuden erityisestä täytäntöönpanosta tiettyjen erityishuomiota vaativien lintulajien osalta. Koska 3 artiklassa sallitaan ottaa huomioon taloudelliset vaatimukset, saman pitäisi päteä 4 artiklan 1 ja 2 kohtaan.

21 Ranskan hallitus päätyy samaan lopputulokseen ja huomauttaa, että erityissuojelualueita muodostaessaan jäsenvaltiot ottavat huomioon kaikki lintudirektiivin yleisesti sovellettavassa 2 artiklassa mainitut arviointiperusteet eli muun muassa taloudelliset vaatimukset.

22 Näitä väitteitä ei voida hyväksyä.

23 Aluksi on huomattava, että lintudirektiivin 4 artiklassa säädetään suojelujärjestelmästä, joka on tarkoitettu ja toteutettu erityisesti sekä liitteessä I mainittujen lajien että muuttavien lajien suojelemiseksi; perustelu tälle on se, että liitteessä mainitut lajit ovat uhanalaisimpia ja muuttavat lajit ovat yhteisön yhteistä perintöä (ks. asia C-169/89, Van den Burg, tuomio 23.5.1990, Kok. 1990, s. I-2143, 11 kohta).

24 Vaikka lintudirektiivin 3 artiklassa säädetään 2 artiklassa mainittujen vaatimusten huomioon ottamisesta suojelun yleisessä täytäntöönpanossa, johon kuuluu suojelualueiden muodostaminen, 4 artiklassa ei kuitenkaan viitata samalla tavoin erityisten suojelutointen täytäntöönpanoon eikä varsinkaan erityissuojelualueiden muodostamiseen.

25 Näin ollen, kun otetaan huomioon 4 artiklassa tarkoitetut erityisen suojelun tavoitteet ja se, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (asia C-435/92, Association pour la protection des animaux sauvages ym., tuomio 19.1.1994, Kok. 1994, s. I-67, 20 kohta) 2 artikla ei ole itsenäinen poikkeus direktiivillä luodusta suojelujärjestelmästä, on todettava, kuten asiassa Santoñan vuorovesialue annetun tuomion 17 ja 18 kohdasta ilmenee, että 4 artiklassa vahvistettuja ekologisia vaatimuksia ei ole asetettava tasapainoon 2 artiklassa mainittujen intressien kanssa eikä siten myöskään taloudellisten vaatimusten kanssa.

26 Itse asiassa juuri 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa olevien arviointiperusteiden on oltava ohjeena, kun jäsenvaltiot valitsevat erityissuojelualueita ja määrittävät niiden rajoja. Asiassa Santoñan vuorovesialue annetun tuomion 26 ja 27 kohdasta ilmenee, että kyseessä ovat lintutieteelliset perusteet, vaikka direktiivin 4 artiklan 1 kohdan viimeisen alakohdan eri kieliversioissa onkin eroja.

27 Edellä esitetyn perusteella on vastattava, että lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohtaa on tulkittava siten, ettei jäsenvaltio saa ottaa huomioon 2 direktiivin artiklassa mainittuja taloudellisia vaatimuksia valitessaan erityissuojelualueita ja määrittäessään niiden rajoja.

Toinen kysymys

Toisen kysymyksen ensimmäinen osa

28 Toisen kysymyksensä ensimmäisessä osassa kansallinen tuomioistuin haluaa tietää, onko lintudirektiivin 4 artiklan 1 tai 2 kohtaa tulkittava siten, että jäsenvaltio saa valitessaan erityissuojelualueita ja määrittäessään niiden rajoja ottaa huomioon taloudelliset vaatimukset, jotka johtuvat sellaisesta yleisestä edusta, joka on direktiivissä tarkoitettua ekologista tavoitetta merkittävämpi.

29 Asiassa C-57/89, komissio vastaan Saksa, 28.2.1991 antamassaan tuomiossa (Kok. 1991, s. I-883, 21 ja 22 kohta, jäljempänä asia Leybuchtin penkereet) yhteisöjen tuomioistuin totesi, että jäsenvaltiot voivat lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan perusteella pienentää erityissuojelualuetta ainoastaan poikkeuksellisista syistä, jotka johtuvat sellaisesta yleisestä edusta, joka on direktiivissä tarkoitettua ekologista tavoitetta merkittävämpi. Taloudellisia vaatimuksia ei kuitenkaan saa tämän tuomion mukaan ottaa huomioon tällaisina syinä.

30 Lisäksi asiassa Santoñan vuorovesialue annetun tuomion 19 kohdasta ilmenee, että kun lintudirektiivin 4 artiklaa tarkastellaan kokonaisuutena, taloudelliset vaatimukset eivät voi missään tapauksessa olla sellainen yleinen etu, joka olisi direktiivissä tarkoitettua ekologista tavoitetta merkittävämpi.

31 Näin ollen ei ole tarpeen ottaa kantaa siihen, ovatko yleiseen etuun perustuvat syyt mahdollisesti merkityksellisiä erityissuojelualueen luokittelun kannalta, ja toisen kysymyksen ensimmäiseen osaan on vastattava, että lintudirektiivin 4 artiklan 1 tai 2 kohtaa on tulkittava siten, ettei jäsenvaltio valitessaan erityissuojelualueita ja määrittäessään niiden rajoja saa ottaa huomioon taloudellisia vaatimuksia, jotka johtuvat sellaisesta yleisestä edusta, joka on direktiivissä tarkoitettua ekologista tavoitetta merkittävämpi.

Toisen kysymyksen toinen osa

32 Toisen kysymyksensä toisessa osassa House of Lords kysyy pääasiallisesti sitä, onko lintudirektiivin 4 artiklan 1 tai 2 kohtaa tulkittava siten, että jäsenvaltio saa valitessaan erityissuojelualueita ja määrittäessään niiden rajoja ottaa huomioon taloudelliset vaatimukset, jotka johtuvat sellaisista erittäin tärkeistä yleisen edun kannalta pakottavista syistä, joita tarkoitetaan elinympäristödirektiivin 6 artiklan 4 kohdassa.

33 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus katsoo, että kysymys koskee ainoastaan tapausta, jossa luokittelupäätös on tehty elinympäristödirektiivin täytäntöönpanolle varatun määräajan päättymisen jälkeen. Koska pääasia ei koske tällaista tapausta, Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen mukaan kysymykseen ei tarvitse vastata.

34 Tältä osin riittää, kun huomautetaan, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja mikä on yhteisöjen tuomioistuimelle esitettyjen kysymysten merkitys asian kannalta. Kansallisen tuomioistuimen esittämä pyyntö voidaan jättää tutkimatta, jos on ilmeistä, että yhteisön oikeuden tulkitsemisella, jota tämä tuomioistuin on pyytänyt, ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen (ks. esim. asia C-129/94, Ruiz Bernáldez, tuomio 28.3.1996, 7 kohta, Kok. 1996, s. 1829). Tästä ei ole kuitenkaan kyse pääasian oikeudenkäynnissä.

35 Näin ollen on syytä tutkia kansallisen tuomioistuimen esittämän toisen kysymyksen toinen osa.

36 Ensin on muistettava, että elinympäristödirektiivin 7 artiklassa säädetään erityisesti, että sen 6 artiklan 4 kohdasta aiheutuvat velvoitteet korvaavat lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisestä virkkeestä aiheutuvat velvollisuudet, kun kyse

on lintudirektiivin 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti suojeltavaksi luokitelluista alueista tai vastaavasti lintudirektiivin 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti tunnustetuista alueista elinympäristödirektiivin voimaantulopäivästä alkaen tai jäsenvaltion lintudirektiivin mukaisesti tekemän suojeluluokittelun tai tunnustamisen päivämäärästä alkaen, jos viimeksi mainittu päivämäärä on myöhempi.

37 Tältä osin on huomattava, kuten komissio huomautuksissaan toteaa, että asiassa Leybuchtin penkereet annetun tuomion johdosta, jossa oli kyse jo luokitellun alueen pienentämisestä, elinympäristödirektiivin 6 artiklan 4 kohdalla, sellaisena kuin se on lintudirektiiviin sisällytettynä, on laajennettu niiden syiden valikoimaa, joilla voidaan perustella erityissuojelualueen koskemattomuuden loukkaamista, ja näihin syihin on nimenomaisesti lisätty sosiaaliset ja taloudelliset syyt.

38 Näin ollen niihin erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottaviin syihin, joilla voidaan elinympäristödirektiivin 6 artiklan 4 kohdan mukaan perustella suunnitelma tai hanke, joka vaikuttaa merkittävästi erityissuojelualueeseen, kuuluvat joka tapauksessa merkittävään yleiseen etuun liittyvät syyt, sellaisina kuin ne on esitetty asiassa Leybuchtin penkereet annetussa tuomiossa, joihin siis voivat tarvittaessa kuulua sosiaaliset ja taloudelliset syyt.

39 On todettava, että elinympäristödirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdalla, sellaisina kuin ne muuttavat lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäistä virkettä, on tosin otettu käyttöön menettely, jossa jäsenvaltiot voivat hyväksyä erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavien syiden perusteella ja tiettyjen edellytysten täyttyessä suunnitelman tai hankkeen, jolla loukataan erityissuojelualueen koskemattomuutta, joten jäsenvaltiot voivat siis tällä tavalla muuttaa tällaisen alueen luokittelusta tehtyä päätöstä pienentämällä aluetta; sen sijaan elinympäristödirektiivin 6 artiklassa ei ole kuitenkaan säädetty sellaisia muutoksia, jotka vaikuttaisivat siihen ensivaiheeseen, jossa alue lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti luokitellaan erityissuojelualueeksi.

40 Tästä seuraa, että vaikka alue kuuluisikin elinympäristödirektiivin soveltamisalaan, erityissuojelualueet on kuitenkin luokiteltava lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa mainittujen arviointiperusteiden mukaisesti.

41 Vaikka tässä vaiheessa ei voida ottaa huomioon sellaisia taloudellisia vaatimuksia, jotka ovat niitä erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavia syitä, joilla voidaan poiketa velvollisuudesta, jonka mukaan alue on luokiteltava sen ekologisen arvon perusteella, tämä ei estä kuitenkaan sitä, etteikö näitä taloudellisia vaatimuksia voitaisi ottaa huomioon menettelyssä, josta säädetään elinympäristödirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdassa, kuten komissio on perustellusti todennut.

42 On siis vastattava, että lintudirektiivin 4 artiklan 1 tai 2 kohtaa on tulkittava siten, ettei jäsenvaltio valitessaan erityissuojelualueita ja määrittäessään niiden rajoja voi ottaa huomioon taloudellisia vaatimuksia, jotka johtuvat sellaisista tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, joita tarkoitetaan elinympäristödirektiivin 6 artiklan 4 kohdassa.

Oikeudenkäyntikulut

43 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Ranskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksille ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut House of Lordsin 9.2.1995 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) Luonnonvaraisten lintujen suojelusta 2 päivänä huhtikuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 79/409/ETY 4 artiklan 1 tai 2 kohtaa on tulkittava

siten, ettei jäsenvaltio valitessaan erityissuojelualueita ja määrittäessään niiden rajoja saa ottaa huomioon direktiivin 2 artiklassa mainittuja taloudellisia vaatimuksia.

2) **Direktiivin 79/409/ETY 4 artiklan 1 tai 2 kohtaa on tulkittava siten, ettei jäsenvaltio valitessaan erityissuojelualueita ja määrittäessään niiden rajoja saa ottaa huomioon taloudellisia vaatimuksia, jotka johtuvat sellaisesta yleisestä edusta, joka on direktiivissä tarkoitettua ekologista tavoitetta merkittävämpi.**

3) **Direktiivin 79/409/ETY 4 artiklan 1 tai 2 kohtaa on tulkittava siten, ettei jäsenvaltio valitessaan erityissuojelualueita ja määrittäessään niiden rajoja saa ottaa huomioon taloudellisia vaatimuksia, jotka johtuvat sellaisista tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, joita tarkoitetaan luonnollisten elinympäristöjen ja luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta 21 päivänä toukokuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdassa.**

Rodríguez Iglesias Edward Puissochet

Hirsch Mancini Moitinho de Almeida

Kapteyn Gulmann Murray

Jann Wathelet

Julistettiin Luxemburgissa 11 päivänä heinäkuuta 1996.

R. Grass G. C. Rodríguez Iglesias

kirjaaja presidentti